

גליון 749

יום שישי י"ח אייר
עש"ק אמור / התשפ"ה

שונה הלכות

גליון שבועי

י"ל ע"י מכון הלכה חב"ד (ע"ר)

משולחן
ההלכההרב שלמה יצחק פראנק
רב מרכז העיר עכולימוד התורה
בשבת קודש

ניצול השבת ללימוד התורה

אמרו חכמים¹ לא ניתנו שבתות וימים טובים לישראל – אלא כדי לעסוק בהם בתורה.² שכל ימות החול טרודים הם במלאכתם, ואין להם פנאי לעסוק בה בקביעות, ובשבת פנויים ממלאכה ויכולים לעסוק בה כראוי.³ לפיכך פועלים ובעלי-בתים, שאינם עוסקים בתורה בקביעות, כל ימי השבוע – צריכים לעסוק בתורה הרבה. וגם תלמידי-חכמים העוסקים בתורה בקביעות כל ימי השבוע ומותרים למשוך קצת יותר בעונג אכילה ושתייה בשבת, גם הם צריכים לעסוק בתורה שהרי נאמר: "שבת לה' אלקיך".

על פי האמור בצוואת אדמו"ר מהר"ש לבניו,⁴ בשבת יש ללמוד ב' שלישי חסידות ושליש אחד נגלה, ומאידך בקונטרס עץ-החיים כותב כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב: "ויום השבת-קודש קדוש יהיה כולו על עסקי דא"ח". בהקשר לשאלת ההנהגה הראויה לאור שתי ההוראות הנראות כסותרות מבאר הרבי שהוראת כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע ש"כולו על עסק דא"ח" היא בעיקר לתלמידי התמימים, וכן איננה שוללת את לימוד השיעורים הקבועים גם בנגלה, וכפי שראו לפועל את הנהגת רבותינו נשיאנו שלמדו את שיעוריהם הקבועים גם בנגלה אף בשבתות וימים טובים.⁵

לימוד עם הילדים בשבת קודש

על אף שמקיים האב את מצוות "ושננתם לבניך" כששולח ילדיו ללמוד תורה, עם זאת כתבו הפוסקים שראוי שיקבע האב עתים ללימוד יחד עם בנו כפי כוחו של הילד, מעבר ללימודיו בתלמוד תורה או אצל ה'מלמד'.⁶ ונכון הדבר שיום השבת ינוצל ע"י האבות ללימוד עם הבנים, וכפי שמזכיר הרבי שנהוג שהאב כוחן את בניו על לימודיהם ביום השבת.⁷

הקהלת קהילות בשבת קודש

נאמר: "ויקהל משה"⁸, ודרשו חכמים: למה נאמר בפרשה זו 'ויקהל', שלא נאמר כן בכל התורה כולה? אמר הקב"ה למשה, רד ועשה לי קהילות גדולות בשבת, כדי שילמדו הדורות הבאים אחריו להקהל קהילות בכל שבת, להכנס בבתי-כנסיות ובבתי-מדרשות ללמוד בהם תורה לרבים.⁹ ומכאן למדו שצריך לקבוע מדרש בכל שבת, לדרוש את חוקי ה' ולהכניס יראת-שמים בלב השומעים. ובדורנו מעורר הרבי על חשיבות היציאה לבתי כנסיות ולהקהל קהילות בשבת קודש כחלק בלתי נפרד מהפצת המעיינות חוצה.¹⁰

1. ירושלמי שבת פרק טו ה"ג.
2. ראה מדרש תהלים עה"פ (קט, צב). וע"ע זוהר הקדוש ח"ג קעג, א.
3. וראה תניא אגה"ק כג.
4. שו"ע אדה"צ סר"צ ס"ה.
5. שמות כ, י. ירושלמי שבת פרק טו ה"ג.
6. טעמי המצוות, פרשת ואתחנן צג. אג"ק אדמו"ר מוהר"ש ע"י יג. אג"ק ח"ג ע' תנא. וראה התועודות תשמ"ו ח"א, ע' 302-303.
7. ראה קונטרס עץ החיים סכ"ה. שיחת ש"פ תצא תשי"ד (תו"מ ח"ב עמ' 204). שיחת ש"פ ראה תשל"ז (שיחות קודש תשל"ז ח"ב ע' 509-510).
8. שו"ע אדה"צ י"ד הל' ת"ת פ"א קו"א סק"א. היום יום ח' אד"ר. פסקים ותשובות י"ד סרמ"ה ס"ח-ט.
9. סה"ש התשנ"ט ח"ב ע' 456.
10. שמות לה, א.
11. תנחומא ויקהל, הובא ב"י אור"ח סר"צ ד"ה בתנחומא. שו"ע אדה"צ שם ס"ג.
12. וראה שיחת ו' טבת תשי"ב (תו"מ ח"ד ע' 237).

סמס
לרב

הרב מיכאל אבישיד

רב קהילת חב"ד רמת בית שמש א'
וחבר מכון הלכה חב"דהאם יש חובה לברך על
לעיסת מסטיק, ללא בליעה

לא בולעים את המסטיק אבל יש מציצת הטעם ולכן יש לברך שהכל, אך אין לברך ברכה אחרונה כי אין בזה שיעור.

שו"ע אור"ח ס' רב.

הרב דניאל גראבסקי

דיין ומורה דצק, ירושלים וחבר מכון
הלכה חב"דהאם מותר לכהן להיכנס
למבצעים לבית רפואה?

כהן בארץ צריך לעשות מבצעים בשאר מקומות אבל לא בבית רפואה. (אלא אם כן זה בית רפואה עם פיקוח הלכתי לענין כניסת כוהנים עם שילוט מתי כן ומתי לא).

י"ד סי' שס"ט ס"א וסי' שע"א ס"א (איסור הכהן להיטא ולהיכנס לאוהל המת). קיצור שו"ע סי' ר"ב בתחילתו.